

Keuzedeel mbo

Beheer groen erfgoed

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0887

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 30-11-2017

1. Algemene informatie

D1: Beheer groen erfgoed

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Er zetten zich naar verhouding veel vrijwilligers (naast cliënten van een zorgorganisatie, mensen met afstand tot de arbeidsmarkt; samen aangeduid met de term 'participanten') in voor het behoud van groen erfgoed. Dit vergt specifieke begeleiding en sturing. De vrijwilligers zijn vaak enthousiast maar hebben niet altijd een groene achtergrond. Idealiter is er sprake van een beheersplan van het groene erfgoed. Dit is niet in alle situaties het geval, vandaar dat de algemene term 'plan' wordt gebruikt in dit keuzedeel. Idealiter is er ook een tuinbaas aangesteld. In de praktijk is dit niet altijd zo. Toch is dit wel de best passende betiteling. Lees derhalve voor tuinbaas in de situatie dat deze er niet is 'of degene met vergelijkbare bevoegdheden'.

Relevantie van het keuzedeel

Naast belangstelling voor historische panden en andere bouwwerken is er in toenemende mate belangstelling voor groen erfgoed vanwege de specifieke cultuur- en natuurhistorische waarde ervan. Groen erfgoed is daarnaast van belang als verblijfplaats van bijzondere flora en fauna en vormt vaak een natuurlijke corridor met het landschap. Het keuzedeel is dus zowel vanuit historisch als vanuit ecologisch oogpunt relevant. De kwantitatieve behoefte aan beroepsbeoefenaren met deze specialisatie is niet groot, de behoefte aan kwalitatief opgeleide beroepsbeoefenaren des te groter.

Beschrijving van het keuzedeel

Groen erfgoed omvat historische parken en tuinen, landgoederen, buitenplaatsen en bijzondere begraafplaatsen. De beginnend beroepsbeoefenaar verwerft specifieke kennis van en vaardigheden voor groen erfgoed. Bij groen erfgoed hoort een andere manier van kijken en handelen dan bij regulier hovenierswerk. Doel is het historische verhaal optimaal tot zijn recht te laten komen in het groene erfgoed en dit te behouden voor volgende generaties.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Onderhoudt groen erfgoed

Complexiteit

Bij het onderhoud van groen erfgoed kan er niet worden gewerkt volgens vastgestelde procedures omdat elke situatie uniek is en zijn eigen historie heeft. Voor het achterhalen van de historie en historische werkwijzen en de vertaalslag naar het heden zijn specialistische kennis en vaardigheden nodig. De complexiteit van de werkzaamheden is tamelijk groot omdat het in het algemeen om oud en uniek groenaanleg gaat.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De eindverantwoordelijkheid van groen erfgoed ligt bij de tuinbaas. De beginnend beroepsbeoefenaar voert het werk zelfstandig uit maar wel in nauw overleg met de tuinbaas.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van historisch groen, zoals boomopstand, kasculturen, oude groentegewassen, laan- en haagstructuren
- heeft specialistische kennis van historische parken, tuinen en tuinelementen
- heeft specialistische kennis van historische landschappen en landschapselementen
- kan toekomstgerichte (deel)voorstellen doen voor behoud van groen erfgoed gericht op het historische karakter

D1-K1-W1: Bereidt onderhoud groen erfgoed voor

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar gaat op zoek naar de historie van het groene erfgoed. Hij bestudeert de bronnen die beschikbaar zijn. Hij vergewist zich ervan dat hij minimaal de belangrijkste bronnen raadpleegt. Indien er weinig bronnen zijn, gaat hij na of hij vergelijkbare situaties kan vertalen naar het groene erfgoed dat hij moet onderhouden. Waar nodig overlegt hij met de tuinbaas en/of eigenaar. Hij maakt een plan voor het onderhoud van het groene erfgoed. Hij stemt het plan af met de tuinbaas en/of eigenaar.

Resultaat

Er ligt een plan voor het onderhoud van het groene erfgoed met historische onderbouwing.

Gedrag

- verzamelt uitgebreid informatie, gebruikt verschillende bronnen en weet de juiste en voldoende gegevens boven tafel te krijgen
- toont gedegen historisch inzicht in groen erfgoed
- zorgt voor een zo volledig en nauwkeurig mogelijke rapportage van de bevindingen
- overlegt tijdig en regelmatig met de tuinbaas en/of eigenaar over wat er in het plan wordt opgenomen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Onderzoeken

D1-K1-W2: Voert onderhoud groen erfgoed uit

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar maakt een planning voor het onderhoud van het groene erfgoed op basis van het plan. Hij organiseert de inzet van middelen. Hij voert het werk uit conform plan en houdt voortdurend het historisch perspectief in de gaten. Bij twijfel over de uitvoering overlegt hij met de tuinbaas. Hij levert het werk op zoals bedoeld.

Resultaat

Het onderhoud van het groene erfgoed is verantwoord uitgevoerd op een wijze die recht doet aan de historische waarde.

Gedrag

- formuleert duidelijke, haalbare doelen voor het onderhoud die aansluiten bij het historisch perspectief
- laat zien gemotiveerd te zijn om het historisch perspectief optimaal tot zijn recht te laten komen
- past specifieke technieken en werkwijzen toe, aansluitend bij het historisch karakter
- bewaakt de kwaliteit van het uitgevoerde werk in het kader van het historische doel

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Plannen en organiseren, Kwaliteit leveren, Gedrevenheid en ambitie tonen

D1-K2: Onderhoudt relaties met bezoekers en participanten

Complexiteit

Bezoekers en participanten zijn er in een bonte verscheidenheid. Om daarmee soepel om te kunnen gaan, is geen standaard aanpak of werkwijze voorhanden. Vaak zal het nodig zijn te improviseren. Voor deze kerntaak is het van belang dat de beginnend beroepsbeoefenaar specialistische kennis heeft van groen erfgoed in het algemeen en het groene erfgoed ter plekke in het bijzonder. Deze kennis is nodig voor het optimaal kunnen informeren en enthousiasmeren van relaties.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar is mede verantwoordelijk voor het onderhouden van relaties. Hij kan zelfstandig bezoekers ontvangen en ze informeren. Het begeleiden van participanten bij het onderhoud van groen erfgoed kan hij ook zelfstandig maar hij doet dat wel in overleg met de tuinbaas.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft specialistische kennis van historische parken, tuinen en tuinelementen
- heeft specialistische kennis van historische landschappen en landschapselementen
- kan (deel)voorstellen doen voor bevordering van publieke belangstelling voor groen erfgoed
- kan omgaan met een diversiteit aan typen bezoekers/participanten

D1-K2-W1: Ontvangt en informeert bezoekers van groen erfgoed

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt zich voor op de ontvangst van bezoekers en de informatie die hij namens de organisatie aan ze verstrekt over het groene erfgoed. Hij treft zelf de benodigde voorbereidingen, regelt dat met anderen en/of coördineert dit. Het kan om organisatorische en/of uitvoerende zaken gaan. Hij ontvangt bezoekers gastvrij. Hij informeert bezoekers - afhankelijk van type bezoeker meer informeel of formeel - over verleden, heden en toekomst van het groene erfgoed. Bij tijd en wijle evalueert hij samen met de andere betrokkenen de activiteiten en komt met voorstellen voor een nog beter aanbod.

Resultaat

Bezoekers zijn gastvrij ontvangen en enthousiast en kundig geïnformeerd. De activiteiten zijn geëvalueerd en verder verbeterd.

Gedrag

- heeft zich gedegen op de hoogte gesteld van de ontvangstmogelijkheden in relatie tot de wensen en behoeften van bezoekers
- heeft zich grondig ingelezen in de historie van het groene erfgoed
- weet bezoekers te inspireren en te overtuigen van het historische belang van het groene erfgoed
- komt met creatieve ideeën om de dienstverlening naar bezoekers te optimaliseren

De onderliggende competenties zijn: Overtuigen en beïnvloeden, Vakdeskundigheid toepassen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten, Creëren en innoveren

D1-K2-W2: Begeleidt participanten bij onderhoud groen erfgoed

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar informeert participanten over de historie van het te onderhouden groen erfgoed. Hij instrueert participanten ten behoeve van het kunnen toepassen van specifieke historische technieken en werkwijzen. Hij ziet er op toe dat het onderhoud volgens plan verloopt, stuurt waar nodig bij en overlegt bij twijfel met de tuinbaas.

Resultaat

D1-K2-W2: Begeleidt participanten bij onderhoud groen erfgoed

Participanten zijn goed begeleid bij het onderhoud aan het groene erfgoed. De inzet van participanten heeft een zo optimaal mogelijk onderhouden groen erfgoed opgeleverd.

Gedrag

- houdt een logisch en begrijpelijk betoog over belang en aanpak van groen erfgoed
  - zorgt er uit zichzelf voor dat participanten goed geïnformeerd zijn
  - legt helder uit en doet voor hoe iets werkt of hoe iets het beste gedaan kan worden
  - overlegt tijdig over de vorderingen en resultaten met de tuinbaas
- De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Presenteren, Vakdeskundigheid toepassen, Samenwerken en overleggen